

Porabje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM Monošter, 21. oktobra 2021 - Leto XXXI, št. 42

stran 2

SLOVENCİ POMENİTE POSEBEN DAR ZA SOMBOTELSKO ŠKOFIJO

Ges za fobal živem ...
stran 4

KDOR IMA CVETLICE RAD...
stran 6

S psauvi se šetajo
stran 8

Obisk soboškega škofa v Monoštru

SLOVENCİ POMENITE POSEBEN DAR ZA SOMBOTELSKO ŠKOFIJO

Na povabilo generalne konzulke *Metke Lajnsček* so 11. oktobra Monošter obiskali murskosoboški škof *dr. Pe-*

„velko mešo” – sem se začudil, kako tukaj funkcionirate brez mask. Vseeno sem bil tukaj v Porabju zaradi po-

in Avstrijci. Ob tej množičnosti sem začutil neizmerno vero teh ljudi.

Tretjič sem bil pri maši narodnosti na Gornjem Seniku, ki sva jo imela skupaj s sombotelskim škofom *dr. Jánosom Székelyem*. Sva zelo dobra prijatelja in sva se razveselila srečanja. Sva si pa rekla že na budimpeštanskem Evhariističnem kongresu, da se vidiva na Gornjem Seniku. Lahko sva skupaj doživela liturgični in tudi kulturni utrip ljudi tukaj. Zelo me je razveselilo, ko je poudaril, da Slovenci pomenite poseben dar za sombotelsko škofijo tako v

ponovilo tudi na pogovorih na konzulatu. Iskali smo možnosti ne samo v direktnem pomenu učitelja vero-

Rimfel, gospe Erika Köleš Kiss pa Iluška Bartakovič. Prosili so, če bi leko bila v Monoštri slovenska meša.

Pogovori na generalnem konzulatu

Gospod škof v pogovoru z Attilo Bartakovičem za Radio Monošter

ter *Štumpf* in trije župniki škofije, ki skrbijo za slovensko bogoslužje v porabskih cerkvah. *Franc Režonja*, *Vili Hribernik* in *Dejan Horvat* že dolga leta prihajajo mesečno enkrat v Monošter, Števanovce in na Gornji Senik.

Obisk so začeli na generalnem konzulatu, kjer so se pogovarjali o dosedanji pomoči soboške škofije porabski slovenski skupnosti in tudi o nadaljnjih načrtih. Popoldne so obiskali Slovenski dom in si ogledali tudi uredništvi našega časopisa in Radia Monošter.

»Bilo je to delovno srečanje,« je na vprašanje, s kakšnim namenom so obiskali Porabje, odgovoril soboški škof Peter Štumpf in se za povabilo zahvalil generalni konzulki. »Seveda tudi prijateljsko in gostoljubno, hkrati je bilo tudi potrebno. Namreč koronakriza nas je nekoliko zaustavila v teh srečanjih, kar dve leti nismo mogli priti skupaj, da bi se pogovorili, v kakšnem stanju smo trenutno oziroma kako naprej. Čutili smo pa, da se tukaj le nekaj dogaja. Na Madžarskem zaradi epidemije ni bilo toliko omejevalnih ukrepov. Tudi sam, ko sem prihajal sem – recimo za

zornosti in vabil štirikrat. Najprej ob obletnici naše samostojne države na generalnem konzulatu. To je bila zame lepa izkušnja nekega kulturnega utripa s pomočjo animatorjev, ki jih imate tukaj. Recimo tudi Valentine Novak, ki je ne samo režiser, ampak daje tudi dušo vsemu dogajanju tudi s konceptom narodnostnega utripa. To je bilo za mene takrat neko novo odkritje. Odkritje je bilo tudi obisk predsednika Državnega sveta, gospoda Alojza Kovšce, ki je tako lepo orisal naš narodnostno-zgodovinski utrip. Videl sem, da ni bil to zgolj tehničen nagovor, govoril je človek, ki pozna tukajšnje razmere, kar je še enkrat potrdil, ko je prišel k nam v Soboto na blagoslovitev obnovljenega trga pred stolnico in kipa sv. Miklavža. Je isto poudaril, da ta naš del, Prekmurje in Porabje, ali če damo temu skupno ime Slovenska okroglina, daje Sloveniji poseben pečat, brez katerega Slovenije ni.

Drugi moj obisk je bil ob sveti maši, ki sem jo imel 15. avgusta v Monoštru. Ta ni bila samo porabsko obarvana, čeprav so mi rekli, da bo tako. Potem so me opozorili, da bodo zraven tudi Madžari

in Avstrijci. Ob tej množičnosti sem začutil neizmerno vero teh ljudi. Tretjič sem bil pri maši narodnosti na Gornjem Seniku, ki sva jo imela skupaj s sombotelskim škofom *dr. Jánosom Székelyem*. Sva zelo dobra prijatelja in sva se razveselila srečanja. Sva si pa rekla že na budimpeštanskem Evhariističnem kongresu, da se vidiva na Gornjem Seniku. Lahko sva skupaj doživela liturgični in tudi kulturni utrip ljudi tukaj. Zelo me je razveselilo, ko je poudaril, da Slovenci pomenite poseben dar za sombotelsko škofijo tako v narodnostnem kot verskem oziru. Kajti dal je vedeti, da ste najmočnejša verska narodnostna skupnost v njegovi škofiji. To mi ogromno pomeni, ker vsak škof se z veseljem ozira v svoji škofiji na tista središča oziroma na tiste kotičke, kjer vera močno živi. In če vera živi, lahko iz tega tudi kulturno življenje prosperira. Bil sem vesel, da mi je škof odstopil, na pobudo župnika Tiborja Tótha, da sem lahko blagoslovil Kúharjevo spominsko hišo. To je bila zame čast, da sem lahko v tuji škofiji naredil to dejanje. Saj blagoslov ali druga liturgična opravila spadajo striktno pod krajevnega škofa. Takšne protekcije so znamenje posebne naklonjenosti škofa, ki gosti tujega škofa.

Odpriost obeh škofij je velika ... Klima je zelo primeren za nadaljnje korake v Porabju. Ali se razmišlja o dvojezičnem verouku na naših šolah s pomočjo katehetov iz soboške škofije?

»O tem smo govorili že pred pandemijo z ministrico za Slovence po svetu *dr. Heleno Jaklitsch*. Vzpostavil sem stik z župniki na Goričkem pri iskanju oseb. Na žalost pri tem še nisem bil uspešen. Enako vprašanje se je danes

uka, mogoče nekoliko širše, pedagoga, ki bi bil ne samo učitelj verouka, temveč tudi animator teh otrok v nekaterih dejavnostih, torej tudi ob veroučnih. Vemo, da imamo lepo izkušnjo pri oratoriju, ki se dogaja v Markovcih. Naša izkušnja je, da se otroci veliko lažje naučijo jezika, če niso samo pri neki šolski uri, v tem primeru veroučni. V tej smeri gremo naprej in iščemo rešitve. Neke pobude so bile, mogoče v kakšnem širšem kadru, ki ni striktno teološko, ampak je vendar versko izobražen, da bi lahko tudi tukaj pomagal.

Pogovoru so se pridružili župniki, ki so že lep čas del našega verskega življenja in ki tudi sami tako čutijo, da so jih porabski verniki sprejeli „za svoje”.

Vili Hribernik: »Zmeraj sem vesel, da idem v Števanovce, na gnešnji pogovoraj smo pravli, ka bomo nadaljevali. Lidgé me lepau sprejmejo, se lepau venej pri cerkvi pogučimo. Lidgé so dobri, so preprosti. Se trüdim, kak dugom mo leko, ka mo odo k njim mešüvat.«

Franc Režonja: »V Monoštri so se slovenske meše začele pred 14-imi leti, gda so prišli na škofijo v Soboto gospa-ud takratni župnik Ferenc

Škof Marjan Turnšek je tau prošnjo spuno in je mene dolaučo, ka sem koordiniro meše v Monoštri. Od takrat naprej vsakši mešec prihajam v Monošter z veseljom, z lübeznijo. Rad prihajam sem, to je moja dužnost, to je moje poslanstvo, da prinašam Porabskim Slovencom v domanjom geziki božjo besedo. Rejsan prihajajo bole starejši, dapa zatok mlajši tö. Želim, da bi prihajo mladi rod tüdi, da bi tak ohranjali domanji jezik.«

Dejan Horvat: »Dosta lidi odi k meši na Gorenjom Seniki, tüdi ministrantov imava z gospaüdom Tiborom zavole. Mlade družine tö odijo, ka na Seniki je ob nedelaj samo ena meša, nej sta dve. Če so tau sami Slovenci, nej bi znau povedati, ka po meši odidem, ka doma tö mam še mešo. Kelko pa lüstvo od oltara poznam, mislim ka so med njimi Madžari tüdi. Nejsva pa z župnikom Tiborom nigdar delala statistike, kelko lidi odi k njegvim mešam, k madžarskim, in kelko več ali kelko menje pride k slovenskim mešam. Vidim pa, ka kakšni Madžari, če pridejo k slovenskim mešam, zatok Očenaš zmoliyo po slovenski.«

Marijana Sukič

SLOVENCİ V ZAMEJSTVU – REFLEKSIJA OB TRIDESETLETNICI SAMOSTOJNE SLOVENIJE

Nastanek samostojne Slovenije ni vplival zgolj na življenje državljanov in/ali prebivalcev Republike Slovenije, ampak je zaznamoval tudi slovenske zamejske skupnosti, ki so ostale izven meja novonastale države. Ob tridesetletnici razglasitve samostojne in neodvisne Republike Slovenije v *Delovni*

spodarska, epidemija itd.). Izbrane predstavitve so nagovarjale specifične zamejskih in izseljenskih skupnosti (vprašanje identitet, jezika, kulture, položaja in statusa itd.) oziroma predstavljale delovanje zamejskih in izseljenskih organizacij. Posvet je vodila dr. Anja Moric,

Del referentov, Zvezo Slovencev je predstavljala sekretarka Nikoleta Vajda Nagy (v prvi vrsti).

skupini Slovenskega etnološkega društva za Slovence izven meja Republike Slovenije in Inštitutu za narodnostna vprašanja v sodelovanju s Kulturnim društvom Člen 7 za avstrijsko Štajersko je bil v soboto, 9. oktobra v Pavlovi

vodja Delovne skupine za Slovence izven meja Republike Slovenije. V imenu Inštituta za narodnostna vprašanja je udeležence pozdravil dr. Boris Jesih, ki je predstavljal položaj Slovencev v Avstriji po treh desetletjih samostojne sloven-

V imenu Inštituta za narodnostna vprašanja je udeležence pozdravil Boris Jesih

hiši v Potrni izveden strokovno-znanstveni posvet, namenjen vprašanju zamejskih Slovencev. Organizatorji so želeli pridobiti vpogled v občutenje njihovega statusa, ovrednotiti sistem podpore oziroma skrb za njega, izzive, s katerimi se njihove skupnosti srečujejo, priložnosti ali težave, ki so jim jih prinesle spremembe političnih meja, evropska integracija in obdobja kriz (go-

ske države. Dejavnosti Zveze Slovencev na Madžarskem je predstavila sekretarka Nikoleta Vajda-Nagy. Ob zaključku posveta je v razmislek o identitetah mejnih regij z naslovom »Pustite nam biti večjezični« podala organizatorka Anja Moric. Dogodek je bil izveden s finančno podporo Ministrstva za kulturo RS.

nmv

Z imenami gordržimo spomin na nji

Letos 25. septembra so pred gorenjesenčarskov cerkvov prejkдали spomenik domanjim sodakom, šteri so spadnili v prvoj pa drugoj svetovnoj

ralno, gda so bile oblejtnice – senčarskoga pa so nej prenovili. Zatok sem probala dosegniti, ka če že dobimo nauvi spomenik, aj bau za

gorispisati, za koga je spomenik postavljeni pa što je dau peneze za njega. Tau so to prejkpoglednili pravniki sodakčoga ministrstva.

»Steli smo eden simbol s pūkšami ranč tak gordjati, ka bi biu spomenik bole posaben. De so pa tau nej dopistili, vej bi pa prej dosta trpelo, če bi poglednili, ali so té simbol v zgodovini nücali,« je o dugoj-dugoj pauti do spomenika pripovedjala slovenska zagovornica, štera ga je začnila riktati leta 2015.

Gorenjesenčarski sodacke so v »Veukoj bojni« (te so eške nej znali, ka baude edna druga to) služili v 83. cesarskom in kraleskom pešpolki (gvalogezred) pa v 18. domobranskem pešpolki. Bili so se v Galiciji, najbolje pri varaši Przemysl, branili so Karpate, na konci bojne pa nagnali Taljane do reke Piave. V drugoj bojni so se v 35. madžarskom pešpolki vojskovali pri Doni na Rusoškom, v 5. madžarskom pešpolki pa so prauti konci bojne branili vogrski rosag.

»Dosta se je trbólo trüdüti za té spomenik,« pravi slovenska zagovornica Erika Köles Kiss, štera je postavitev začnila riktati pred šestimi lejtimi

bojni. Za postavitev so dali Državna slovenska samouprava, Državni sekretariat za cerkvene in narodnostne zadeve pri Uradi predsednika Vlade (Miniszterelnökség) pa Zavod in muzej za sodačko zgodovino (Hadtörténeti Intézet és Múzeum) vsakši po 2-2 milijau-na forintov.

drügo svetovno bojno to,« smo čüli od zagovornice. Na nauvom spomeniki zdaj geste 40 imen s prve in 34 z drüge svetovne bojne. Gor so spisana z vogrskimi literami, med njimi pa je en par špajsniti to. »Sigurno smo mogli prejkpogledniti vsa imena v matični knjigaj pa v arhi-

Spomenik padlim v 1. in 2. svetovnoj bojni so prejkдали in blagoslovili 25. septembra pred gorenjesenčarskov cerkvov

Za spomenik se je dosta trüdüla slovenska parlamentarna zagovornica Erika Köles Kiss, štera nam je povödala, ka je s prošnjov že duga lejta nazaj gorpoiskala Ministrstvo za obrambo (Honvédelmi Minisztérium). »Obnovitev spomenikov s prve svetovne bojne so organizérali cent-

vi Ministrstva za obrambo. Dugo smo se trüdüli tačas, ka so pravli, ka je lišta že v redi. Meli smo varianto, ka bi imena prejkspisali s slovenskimi literami, de bi pa tau prej nej bilau po dokumentaj,« se je spominjala Erika Köles Kiss in cujdala, ka so pa mogli v bejdvej gezikaj

Na Gorenjom Seniki gestejo takše držine, štere so za domovino dale več moškov, depa takše to, štere so mele mrtveca v bejdvej bojnaj. Za vse té sodake leko bar telko naredimo, ka stanemo pred njinim spomenikom in zdignemo svoje klabüke.

-dm-

PREKMURJE

Puconci

Občina Puconci je 24. paut proslavila svoj občinski svetek. Za datum so voodabrali 13. oktober, tau pa zatau, ka je biu 1781. leta na te den vödani tolerančni patent, steri je biu fundament za enakopravno delovanje vsej cerkvenih skupnosti. Tak, kak je šega, so na slavnostnom dijleši občinske kotrige raztalali tudi priznanja, in tau nej samo za letošnje leto, liki tudi za preminauče, vej pa so lani zavolo epidemije nej mogli pripraviti slavlja.

Leta 2020 je za svoje večletno uspešno delo in za ohranjanje tradicionalne obrti priznanje daubo lončar Štefan Zelko iz Lemerja, za steroga znamo, ka dobro sodeluvle tudi s števanovsko šaulo, pauleg njega pa ške Irena Horvat iz Doline in Jožef Rituper iz Pečarovec. Nagrado v višini 500 evrov je lani daubilo ProstoVOLjno gasilsko društvo Kuštanovci, županovo priznanje pa je šlo v roke Bojana Bezneca iz Bodonec. In sto si je priznanja prisljužo v leti 2021? Prva je ženska sekcija Namiznoteniškega kluba Kema Puconci, druga pa Jožica Barbarič iz Brezovec, stera je duga lejta vodila Žensko vokalno skupino Zarja, tretji pa gasilec Štefan Časar iz Otovec. Dugoletni direktor Centra za ravnanje z odpadki Puconci Franc Cipot, steri je letos šau v penzijo, je daubo velko zahvalno listino. Nagrado Občine Puconci v višini 500 evrov so za fejest dobre rezultate na gasilskih tekmovanjaj in promocijo občine daubile članice A Prostovoljnega gasilskega društva Bodonci, priznanje župana pa si je prisljužilo Čebelarstvo Car iz Brezovec.

Župan Ludvik Novak je v svojem guči kak najbolje fontoške investicije v zadnjem cajti izpostavlo popravlanje poštij med Gorico in Brezovci pa Mačkovci in Otovci.

Silva Eöry

Terezija Knaus (Trejza) - naj naj navijačica Mure

»GES ZA FOTBAL ŽIVEM ŽE VEČ KAK 30 LEJT«

Fotbalski klub NŠ Mura iz Murske Sobotice se leko pohvali, ka ma dosta zvestih (húséges) navijačov, in tau vse od tistih najmlajših, dece, pa do tistih, steri so že malo več doživeli v svojem žitki. In med njimi je tudi Sobočanka

Trejza tudi sama preselila po zgotovljeni osnovni šauli: »Bila sam, petali šest lejt, gospodinjska pomočnica pri enom merari, ali po tistom me je vleklo nazaj v Prekmurje, ge sam se te tudi oženila z Gustijom z

stvar v njenom žitki grato fotbal. »Vse napravim, ka trbej doma, te pa me na stadion vleče srce. Pridem na vsakšo domanjo tekmo, obvezno na vsakši trening, steroga majo doma. Zdaj na žalost dosta

činske lige nazaj prauti prvi slovenski fotbalski ligi. V sezoni 2017/18, gda so že bili v drugi ligi, je za trenera prišo Ante Šimundža, in pet lejt po slovesi s prvoligaške scene je Mura pa prišla nazaj v najbaukšo slovens-

Murini fotbaleri Trejzo radi obiščejo, sploj gda ma rojstni den, tudi doma. Na kejpi levo Feri Čifjer, eden od tistih nekdešnjih fotbalerov, steri ji je najbolje pri srci

Na tekme je včasih z njauw odila tudi vnukica Hana

Terezija Knaus. Trejza, kak jo radi zovejo, je bila pred dvema letoma tudi voodabrana za naj naj navijačico (szurkoló) v prvaj slovenski fotbalski ligi.

»Ges za fotbal živem že več kak 30 lejt, v dobrom pa lagvom. Ali v etom leti smo rejsan prišli tak daleč kak ške nikdar do zdaj, vej pa tau gesen Mura špila v evropski Konferenčni ligi. Super je, tudi zavolo trenera, vej pa je Ante Šimundža trnok fajm, takši človek, ka ga trbej iskati,« je prva pravla Trejza, stera je na Murine tekme, pa tudi na treninge, začnila oditi po tistom, ka je zbetežala za rakom na prsiah, pa ji je tau velko volau dalo, ka se je zgrabila s tem betegom in ga je tudi uspešno dojobladala: »V tistom cajti sam dva do trikrat na keden šla na stadion pa sam gledala té mlade lide, športnike, se z njimi pogučavala, pa tudi treneri so me vsi poznali. Tau je meni bila ena velka terapija. Pojdje so me vzeli, pa tak je ške gnesden, za svojo. Pauleg toga sam ges klub nej tapistila tudi te, gda njemi je bole lagvo šlo.«

Terezija Knaus je vküper z dvema sestrama in bratom gorrasla na Goričkom, v vesnici Serdica: »V Ljubljani mam ške brata in sestro, ena sestra pa je že mrla.« Mlašeča lejta so nej bila lejka. Živela je na Goričkom pri starom oči in materi, mati pa je živela v Ljubljani, kama se je

Noršinec, steri pa je že dugo toga nazaj mrau.« V zakoni so se njima naraudili čerka Milena in sinaui Martin, Milan, Roman pa Denis, steri vküper z materjo žive na Razlagovi vilici, nej daleč vkraj od stadiona Fazanerija: »Dobro je, ka sin žive vküper z menov, vej pa mam malo penzijo, tak ka oba leži plačüvleva položnice in vse drugo, ka človek nüca za vsakdanešnji žitek. Tudi

krat trenejrajo po vesnicaj, vej pa šparajo igrišče za tekme. Samo pred tekmo je trening doma. Včasi sam odila tudi na tekme, stera so špilali zvüna, zdaj pa več nej, vseeno sam že stara skor 76 lejt,« pravi naj naj navijačica Mure, stera gnesden ne drukolniva več tak na glas, kak je inda svejta: »Gda sam bila mlajša, sam drukolnivala kak zmešana. Nauro je bilau. Kričala sam pa kavünila, kelko se je dalo.

ko fotbalsko ligo. Lidge so bili lačni fotbala, zatau ne čüdi, ka sta bili domanjivi tekmi z Olimpijo in Mariboron razprodani. Z osvojenim štrtim mestom si je Mura zriktala karto za kvalifikacije za Ligo Evropa. Tudi v sezoni 2019/2020 je soboški prvoligaš končo na 4. mestu, črno-bejli pa so po leti 1995 drugo paut osvojili pokal Slovenije. Sezona 2020/2021 je bila senjska, vej je pa Mura prvo paut gratala državni prvak. »Tau je bilau rejsan kak v senjaj. Ali nika nej, če mo zdaj pa staučili kakši stopaj nazaj. Ne morejo furt gvinit, porazi tudi morejo biti. Fontoško je samo tau, ka pojdje pistijo srce na igrišči,« ške pravi sogovornica, stera izkoristi vsakšo priliko, ka se leko pogučavle s fotbaleri. Žau ji je samo, ka se ne more pogučavati s Samsindinom Ouro, v Dajčlandi rojenim fotbalerom, steri ma državljanstvo Toga: »Pozdravlja me, rada bi z njim gučala, pa tudi on z menov, pa ka če ga ne razmem, ka ne vej slovenski gučati.« Terezija Knaus je vesela, ka je gnesden v Soboti viditi tudi dosta Murinih navijaških zastav, samo ka bi »bilau ške baukše, če ne bi bile vse v centri varaša, liki tudi tü pri nas, vej pa naša vilica pela do stadiona.«

Kejpi; Naj naj Murina navijačica
Silva Eöry
Kejpi: osební arhiv Terezije Knaus in Silva Eöry

Trejza ma doma na steni Murino vöro in tudi kejpi, na sterom je vküper s svojimi fotbaleri

zavolo toga sam trnok rada pa srečna, ka mi je vodstvo kluba zriktalo, ka mi nika nej trbej plačati za letno karto, in tau celau na glavni tribuni.« Terezija Knaus je po tistom, ka je prišla nazaj v Prekmurje, prva delala v fabriki Mura, po tistom pa je, vse do penzije, pucala na soboškom srednješolskom centru. Po tistom je trnok fontoška

Zdaj je malo nači, dun sam telko že stara. Lejta napravijo svoje.« Soboški fotbalski klub, steri je biu uradno ustanovljeni 16. augustuša 1924, je v zadnji lejta spiso eno lepo prpovejst. Po tistom, ka je zavolo slaboga gazdüvanja leta 2013 propadnola Mura 05, je NŠ Mura začnila svojo paut s soboške medob-

Šolski izlet števanovskih učencev

Učenci in učitelji DOŠ Števanovci smo se pred kratkim napotili na šolski izlet v mesto Fertőd. Naš cilj je bil, da si ogledamo čudovit dvorec družine Eszterházy.

Ob sedmih zjutraj smo krenili. V dvorcu so nas razdelili v dve skupini in smo se »peljali« 250 let nazaj v zgodovino. Dvorec je dal sezidati grof Miklós Eszterházy v slogu baroka in rokoka. Spoznali smo zgodovino družine, kaj vse je delal grof, kako so živeli v dvorcu, kakšne programe so imeli. Dvorec je čudovit, zelo lep. Lahko smo si ogledali tudi razstavi ur in porcelana. Različne sobe smo opazovali: poletno jedilnico, salo terano, sobo Haydn, kapelico, sobo Apolo. Haydn je skoraj 30 let bil dvorni glasbenik, imeli so kocene in plese v dvorcu. Grof Eszterházy je dal sezidati tudi gledališče in opero. Zelo bogato življenje je bilo tu v davnih časih. Sedaj v dvorcu živi princ Antal s svojo ženo, star je 85 let.

Potem, ko smo si ogledali veliki dvorec tudi od zunaj, smo se napotili na kosilo v restavracijo Gracija.

Po kosilu smo nadaljevali pot do Fertőszéplaka. Tam imajo škanzen, muzej na prostem. Ogledali smo si 5 malih hišic: stare sobe, kuhinje, pohištvo, staro orodje in delavnice obrti. Učenci so imeli dve delavnici. Lahko so mesili testo in naredili majhne ptice iz kvašenega testa ter naredili namaz, ki so ga zmešali z različnimi začimbami in zelišči. Medtem so spoznali te začimbe in zelišča. Poizkusili so zeliščni čaj iz mete in limonovca. V peči so spekli ptičke in so jih na koncu pojedli in zalili z malinovim sokom.

Hvala ravnateljici Andreji Wellner za možnost, da smo lahko prebili nekaj ur v škanznu in kolegicam Editi, Silviji, Valeriji in gospodu Miklosu, ki je zakuril peč, da so se spekle naše ptičke. Z veliko lepimi doživetji smo se napotili domov.

*Agica Holecz
ravnateljica*

Vrtec Gornji Senik

OBISKALI SMO ŽIVALSKI VRT V VESZPRÉMU

Polni navdušenja smo se v petek, 8. 10. 2021, zgodaj zjutraj podali na težko pričakovani celodnevni izlet. Obiskali smo živalski vrt v Veszprému.

Med prijetnim sprehodom po živalskem vrtu smo lahko občudovali živali s celega sveta. Veliko doživetje za otroke je bilo predvsem lepo urejeno igrišče z afriško savano, kjer so se med igro lahko preizkusili v plezanju ter drugih spretnostih in tako vsaj nekoliko izkusili čar afriške savane. Po odličnem kosilu in krajšem počitku na soncu, ki se je sramežljivo skrivalo in nam pošiljalo nekaj toplih žarkov, smo se odpravili še na ogled Dino parka. Tam smo lahko opazovali modele tiranozavra in njegovih sopotnikov iz pradavnine.

Pozno popoldne smo se kar precej utrujeni napotili proti domu. Med vožnjo z avtobusom je nekatere otroke že premagal spenec. Drugi smo uživali v prijetni vožnji in veselem druženju. To je bilo zares lepo doživetje, tako za otroke kot za starše. Rada bi se zahvalila glavni organizatorki izleta, vzgojiteljici Evi Balogh Papp, kakor tudi Slovenski narodnostni samoupravi Gornji Senik, ki nam je s svojo finančno podporo omogočila ta nepozabni izlet.

Zapisala: Andreja Serdt Maučec

ŽELEZNA ŽUPANIJA

*10 mest, ka jih moraš videti
v Železni županiji*

Kak geografsko tak v gastronomiji, v arhitekturi, v kulturi pa še v dosti vsem je Porabje drugo, ovakšno kak Őrség. Depa zvün nas, steri tū živemo, samo malo lüstva vej tau, ka je Porabje nej Őrség, če rejsan je v Narodnom parki Őrség. Če stoj piše od nas ali kak turist odi po našoj krajini, vsikši tau pravi, ka je biu v Őrségi. Če bi tau še nej dojšlo, tikvino olje, ka je vsigdar našo bilau, od nas so ga kipūvali, zdaj ga že za svojoga majo pa ga tržijo kak njigvi produkt.

Skur cejlo Porabje je zaščite-no, depa tam tō spadamo pod Narodni park Őrség. Tau bi nej bila baja, če bi ime tak bilau, ka Narodni park Őrség in Porabje. Depa nej pa nej, vsigdar se moramo boriti za svoje pravice. Je edna spletna stran, stera za vsikšo županijo predlaga deset taši turistični točk, stere moraš videti, če se tam voziš. V Železni županiji je med tejm, ka je moraš gnauk videti, Őrség tō. Tauma se mi Porabci veselimo, depa s tauga pulonja atrakcij, ka je tam poslikano pa nutrapokazano, je v Porabji.

Že več lejt nazaj so se vösklale velke table pri poštijaj, gde se v Porabje pripelamo z napisom: Dobrodošli pri Porabskih Slovencih. Tak vögleda, ka še nücem par lejt, ka se tau v glavaj tō zamerka. Istina, ka je dosta taši, najbola v gostinstvi, pa če stoj kakšni ram ali parcelo ške odati, ka tau napiše, ka se nahaja v Őrségi. Nej zato, ka ne vej, bola zato, ka tak se dosta bola naletja pa dragše leko oda, zato ka Őrség še itak dosta bola poznajo kak pa Porabje.

Tau samo z malimi literami napišem na konci, mojo mnenje je, ka Őrség je že tō nej tisti, ka je biu pred lejtami. Spemenili so ga, pa nej domanji, liki tisti, steri so se sé preselili. Pa nej gvüšno, ka je od tauga lepši pa baukši grato.

Karči Holec

SPET V VRTCU

Vesela igra v Sakalovcih

Skupina Zvezdice v Monoštru

Prvi mesec novega šolskega leta je že za nami. Dodobra smo se že navadili na vrtec in se spoznali z novimi prijatelji. Skupino Zvezdice v Monoštru obiskuje 20 otrok, Sakalovski vrtec pa 14 otrok.

Pridno se že učimo slovenski jezik. Naučili smo se pozdraviti in

predstaviti. Igrali smo se različne gibalne, socialne in rajalne igre. Naše prstke smo razmigali ob prstnih igrah, še najraje pa smo rajali ob pesmicah.

*Vzgojiteljica asistentka
Romana Trafela*

OD SLOVENIJE...

IMF krepko zvišal napoved letošnje gospodarske rasti

Mednarodni denarni sklad (IMF) je za Slovenijo krepko zvišal napoved letošnje gospodarske rasti. Za letos je napoved dvignil za 2,4 odstotne točke, na 6,3 odstotka. IMF Sloveniji za letos napoveduje 1,4-odstotno stopnjo inflacije, prihodnje leto pa 1,8-odstotno. Stopnja brezposelnosti naj bi bila letos 4,5-odstotna, v prihodnjem letu pa 4,3-odstotna. Z dvigom letošnje napovedi za Slovenijo se je IMF približal jesenski napovedi Urada za makroekonomske analize in razvoj. Ta je septembra napoved za državo postavil pri 6,1 odstotka, za prihodnje leto pa pri 4,7 odstotka.

Slovenija dosegla napredek pri preprečevanju nasilja v družini

Skupina strokovnjakov za ukrepanje proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini pri Svetu Evrope (SE) je izdala prvo ocenjevalno poročilo o implementaciji Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima oziroma t. i. istanbulske konvencije v Sloveniji. V poročilu so pozdravili napredek, ki so ga slovenske oblasti dosegle pred ratifikacijo istanbulske konvencije in po njej pri oblikovanju celovitega pravnega, političnega in institucionalnega okvira na področju preprečevanja nasilja v družini. Zakon o preprečevanju nasilja v družini iz leta 2008 v celoti vključuje pristop, osredotočen na žrtve, zagotavlja zaščito žrtev in otrok prič ter spodbuja sodelovanje državnih organov in nevladnih organizacij, izhaja iz poročila. Pozdravili so tudi spremembe kazenskega zakonika v zadnjih letih, med drugim opredelitev nasilja v družini, zasledovanja in prisilne poroke kot kaznivega dejanja ter spremembo definicije posilstva po modelu samo ja pomeni ja.

KDOR IMA CVETLICE RAD/STO MA RAUŽE RAD...

PRISLUHNI MO GOVORICI CVETJA NA GROBOVIH

Grobovi so poslednja znamenja, ki jih imamo po preminulih naših najdražjih, svojcih ali prijateljih. S spoštovanjem in z milino

zato da bi pokazali in dokazali svojo pozornost. Grob je posebno lep, če je očiščen, urejen, vendar ne z obilico cvetja in sveč. Lahko se le

terih si mnogi brez cvetja ne predstavljajo sicer tako nezdržljivih dogodkov. Cvetje nas torej spremlja ob

MORDA NISTE VEDELI... Pušpan je že od antike posvečen vladarju pekla Hadu, že od takrat je sim-

Večina naših grobov je zasajenih s trajnicami. Košarica z vrtnicami se dobro vklaplja v zeleno oazo nasadka.

Nekateri se odločijo za suho dekoracijo, ki je zelo dolgo obstojna.

Kombinacija suho sveža- navadna ščetica, sveža vrtnica, lotos in oranžni eksotični plodovi

Venec simbolizira večnost, neskončnost, prehajanje iz enega v drugo življenje. Uveljavljena je bidermajer oblika.

spominov. Nikakor se ne spodobi tekanje po poteh, glasno govorjenje, predvsem pa neprimerno govorjenje. Naravni in prirojeni čut nam narekuje neko skrivnostno posvečenost. Z urejevanjem grobov se prepletajo spomini na naše najdražje pokojne.

V času vseh svetih na grobove odnašamo cvetje in sveče,

Za žalno floristiko se je v zadnjih nekaj letih miselnost zelo okrnila, omejila in spremenila. Pogosto rečemo, da nas cvetje spremlja od rojstva do smrti. Rojstvo je za vsakega posameznika pomemben dogodek in ga obeležimo s cvetjem, prav tako smrt. Morda sta dogodka pomembnejša za svoje in prijatelje, od ka-

žalostnih in ob veselih življenjskih trenutkih. S svojo milino in nežnostjo nas

bol pogreba pa tudi nesmrtnosti, ker je zimzelen.

Z belim cvetjem nikoli ne zgrešimo

pomirja, navdihuje morda vsrka žalost.

Besedilo in fotografije: Olga Varga

SLOVENSKI GIMNAZIJC V GIMNAZIJI MONOŠTER

Dijaki II. letnika Gimnazije Bežigrad v Ljubljani so meseca septembra dvakrat obiskali Monošter. V okviru projekta vsako leto obiščejo zamejske Slovence. Letos jih je pot pripeljala v Porabje, kjer so si ogledali tudi Gimnazijo Monošter.

Ob prvem obisku jih je v gimnaziji pozdravila ravnateljica Éva Balogh, potem pa so jih sprejeli profesor in dijaki slovenskega jezika (Szónja Kóbor 10.b, Máté Labritz 10.b, Áron Jakab Soós 11.g, Dóra Dospot 12.g, Flórián Nagy 12.g). Po predstavitvi gimnazije so jih povabili na sproščeni pogovor v slovensko učilnico gimnazije.

Ob drugem obisku - zaradi drugih obveznosti - jih na gimnaziji nismo mogli sprejeti, ampak dijakinja zadnjega letnika Dóra Dospot jih je šla v imenu profesorjev in dijakov pozdravit v Slovenski dom.

Norbert Gerencsér
Gimnazija Monošter

Pod Srebrnim brejgom ...

... v politiki pa pri nogometi vse naupek dé. Stranka penzionistov je dojpovedala delo v koaliciji. Zdaj so nagnauk gor prišli, kak vse ovak de, kak uni v svojon programi majo napijsano. Trno dugo so na tau čakali, zdaj bi uni škeli, aj se brz na volitve de. Po eni teorijaj tau zat škejo, aj se njen popularnost zdigne. Čer bi tej dneje volitve bile, bi nej v parlament prišli, eške üjše, leko se njivo financejranje z državne bukse enja. Ja, zagnauk ji trno malo lüjdi radi majo. Pri brsanji labde se ne vej, majo tiste iz slovenske reprezentance lidge eške kaj radi ali sploy nika nej. Kak smo v naši pa vaši novinaj že pisjali, samo eške nekšne matematično-teoretične šanse so bile, ka na SP v Katar pridejo. Istina, ka so 4:0 Malto obrnauili, depa Rusi so njim v Maribori z 1:2 pokazali, ka na prvenstvu zmejs med najbaukšimi na svejti nemajo kaj iskati. Kak povedjano, nikše teorije več nega, ka bi ta prišli. Vse, ka de se zvün Slovenije z labdo pa nogami godilo, de se z Muro iz Murske Sobote. Una tadale v Konferenčni ligi brše pa tau s takšnimi, kak je Tottenham tō. Olimpijo, »velki« klub, je od enoga Srba z Merke zdaj Nemec dojküpo. Neje pa neje njim šlau, ka bi v Evropi gole davali, zaprav nikan dale so nej mogli priti, ka bi kaj več pejnez prislüžili. Zdaj se v Ljubljani pri Olimpiji nauvi optimizem naraudi, kak zdaj dun do v Evropo prišli. Depa praksa je pokazala, ka se dober klub mora delati, nej pa samo vse vkriž nogometaše küpüvati. Če nazaj k Muri poglednemo, njivo gedro že štiri lejta vküper brše, dobro se poznajo med seuv, velki pajdaši so gratali, tō zato njim dobro dé. Pa gda pri takšnom deli dobro dé, se tō dobri pejnezi slüžijo.

Tadale trno dobro slovenski biciklisti slüžijo. Profesionalna sezona na najvejšom rangi se je zgotovila. Štiri lejta nazaj so tau samo eške senje bile, depa v tau leto so trgé zmejs med najbaukšimi desetimi zgotovili. Najbole visko Tadej Pogačar stodji, nej daleč za njim sta drugiva dva. Tau, ka je Pogačar pri 23. lejtaj naredo, se eške nej zgodilo. Nej čüdno, ka je pravi superstar grato, njegvi kolega iz reprezentance Primož Roglič ranč tak. Zavole smo tau leto od njiva dva pisali, ovak ranč ne more biti, če pa se cejli biciklistični svejt kaulak njiva vrti. Pri tejm si ne mreimo, ka bi nej od toga brodili, aj Dirka po Sloveniji gda svejta v Porabje tō zavine. Zato ka Giro d Italia zmejs v Slovenijo prejk granice pride, nega lepše reklame za kakšo krajino pa za tau, ka mladi eške vekšo volau za pedale goniti dobijo.

Vrek slovenske politike pa na neka drugo teži, nej pedale. Vse bole se guči, kak politični glavaške na policijo prtiskavajo, kak aj delajo, kak morajo delati, stere na mejri njati, stere bole na red gemati. Tau je znauva té dneve eške bole vövdarilo. Indašnji direktor NPU (nacionalni preiskovalni urad) Muženič ji je vöovado, ka so njemi vsefele slüžbe obečavali, če z mesta direktora odide. Vej se, ka so v njegovom časi dosta takšnoga vönajšli, ka bi steroga od politikov pa njivi kompanjonov trno zbolelo, gda bi tau vöprišlo. Depa po stari šegi bi se nej preveč sekejrali. Prajli bi, ka je tau konstrukt, za sterim komunisti stodjijo ali pa globka država. Ja, propagandni mašini dobro melejo, gda se komi trbej nut potüjliti.

Naš Srebrni brejg se nikan nej potülo. Lapau na svojom mesti stodji, kostane na zemlo piščava, zmejs pa si na velko zdejne: »Kak lapau, ka sam samo eden prausni brejg, steri nikomi nika neške.«

Miki Roš

... DO MADŽARSKE

*Kakšnega mandatarja si želijo
Madžari?*

Po sveži raziskavi, ki jo je opravil Center za temeljne pravice, si volivci na Madžarskem želijo mandatarja z naslednjimi lastnostmi: naj govori angleško, naj bo kritičen do migracij, naj ima izkušnje v vladanju, naj bo nacionalno opredeljen, naj v svoji politiki podpira gospodarstvo in družine. To so prioritete volivcev, pristašev vladnih strank, medtem ko opozicijskim volivcem kritičnost do migracij in nacionalna opredeljenost nista toliko pomembni. Zanimivo je, da volivce v Budimpešti zanimata le družina in gospodarstvo (družinam in gospodarstvu prijazna politika). Zanimivo je, če bi bile volitve prejšnjo nedeljo, bi sedanja vladna stran (stranka FIDESZ in stranka Krščanski demokrati) dobila 45 odstotkov glasov, združena opozicija 36 odstotkov, stranka Pes z dvema repoma 5 odstotkov in desničarsko gibanje Naša domovina 3 odstotke.

Delež Madžarske na mednarodnem forumu o holokavstu

Madžarsko vlado je na mednarodnem forumu o holokavstu, ki so ga priredili v Malmöju na Švedskem, zastopala minstrica brez lisnice, odgovorna na družine, Katalin Novák. V svojem prispevku je poudarila, da na Madžarskem še nobena vlada ni storila toliko za judovsko skupnost kot tokratna vlada v zadnjih 12-ih letih. Omenila je tudi program madžarske vlade za obnovo sinagog in judovskih pokopališč. Po mnenju predsednika Zveze judovskih verskih občin na Madžarskem Andrása Heislerja bi morala narediti vlada veliko več in je opozoril na raziskavo agencije Median, po kateri ima 36 odstotkov Madžarov protijudovska načela, 21 odstotkov meni, da je število žrtev holokavsta pretirano, 11 odstotkov dvomi v to, da so obstajale plinske celice v koncentracijskih taboriščih, 16 odstotkov meni, da so si večino grozot izmislili sami Židje. Če bi vlada želela kaj obljubiti na omenjenem forumu, bi morala obljubiti, da bo storila vse, da se znižajo omenjeni odstotki in s tem antisemitizem v družbi, je podčrtal András Heisler.

S psauvi se šetajo

Zoli Horvat, po izi Šolin iz Števanovec, je eden med tistimi, gde se rad stavim. Zato ka radi pripovedjajo pa vsigdar vejo kaj navoga povedati. Prejšnji keden v srejo še nej bila osem vora, gda sem se stavo pri Šolini, pri Zolini. Tau sem mislo, ka sem rani, depa nej, oni so že v künji sejdl pa pili kafej. Vidi se mi njigva künja še s tistim pravim nutrazozidanim špajertom, na stejni pa tisti stari vōzašiti prti, gde se vsefele čednoga piše. Gospaud Šolin Zoli so si ranč pred tejmi prti dolavseli, gda so mi stare kejpe kazali pa od tauga prpovejdali, kak malo sliv je letos.

- Zoli, tau mena povejte, kak tau, ka od leta do leta menje je sadja?

»Gnauk zato, ka vrejmen že tō nej tašo, kak je prvin bilau, drūgo pa tau, ka sad je vse nanikoj prišo, kak pri mana tak po cejlj vesi. Kaulak mene kak so sausedje, steri so vsi doktordje, tam tiste slive tō vse goraberem. Bilau je tašo leto, ka sem petnajset bečk sliv vtjüppaubro. Lani je bilau pet bečk, letos že nikanej, depa ranč več nede.

zato ka drejvge je že vse taposenilo. Drejvge, ranč kak človek, staro grata, posene pa te mujs je vōvrezati. Nauve drejve pa tōj ne more sadi, zato ka divjačina vse nanikoj deje, vejpa v dvaura cejle rauže so mi dolapodjeli. Letos sem napravo znauva eden mali lugaš, ka mo emo

malo grauздja za djesti pa za tej (čaj). Depa ednoga grozda nega na njem, zato ka gda je vōpognalo, djelen je vsikši list dolazgrizo. Tašo zato še

Šolin Zoli vsigdar rad propovejda

nej bilau, ka bi divjačina tak na silo ūšla nutra v dvor med lüstvo.

- Kak se leko branite?

Njgvi stari dejdek

»Ne more se nikak nej, prva lejta, če sem kakšni bejli žakeu ali pantlik gorazvezo na drejvo ali na lugaš, djelen nej ūšo paulek. Zdaj tau nika ne vala, vej pa z okna ti muškati dolapodjejo.

- Kak baude te sad, küpti de ga trbelo?

»Samo tak baude, če stoj

mlade cepike posadi, te tiste včasim mora nutrazagraditi, če nej, te za par dni samo boti do vō iz zemle stali.

- Zdaj tak vōgleda, ka nej samo ka sadja nede, ranč tak žganjarni nede.

»Tau je tak, tau je fejest dobra žganjarna bejla, iz cejle krajine so se k nam odli. Tašoga žganjara več nikdar nede, kak je Bedi Joška bejo. Njema je oča tau delo, te je on prejkvzejo pa dugo, dugo lejt je tau delo. Tak ka sto koli prejkvzeme, taši več nede, kak je on bejo, zato ka dober človek je bejo pa dobro je znau palinko vōžgati tō. On je od mene lopau taodpelo bečke, vōžežgo, palinko domau pripelo, plačo sem ma. Tak ka mena tagora v žganjarno ranč nej trbelo titi. Tak ka spoj dober bejo pa ga fejest šanalivam, ka taknjau, depa tau tō moramo sporazmeti, ka on tō mora počivati. Depa zdaj že, kak sem pravo, pomalek sadja tō nede. Prvin je telko bečk bilau pred žganjarnov, ka vse puno bilau. Depa te so še bile te velke drejve, stare fajte, stere so en vauz djabok dale. Leta 1950 smo s kauli vozili djaboka na odajo v Varaš na cug, odtistec so je pa v Rusičko pelali, zato ka tam je nej bilau. Zdaj že nej ka samo djabok nega, djablan tō nej. Dostakrat pravijo Peštrge, steri se tōj vozijo, kak lejpo je pri nas. Tašoga reda vsigdar pravim, ka je tak lejpo, vej pa samo gauška pa borič raste kaulak rama. Prva na sprtrolejt, gda so drejve cvele, tisto je tašo bilau, kak če bi v nebesaj bejo, vsakše fele rauže so cvele, bejle, rdeče, roze, žute. Tašoga reda je tak denilo, ka je človek odtistoga leko ozdravo. Zdaj drūgo ne vidiš, samo goštjé, goštjé pa goštjé.

- Vi stero palinko mate najbola radi?

»Tej edni tau pravijo, ka je slivova najbaukša, depa po mojom nej. Najbaukša palinka je djabočna, depa samo te, če so lejpa, čista pa zrejla djaboka nutra v bečko pobrali pa cutjer tō nej slobaudno nutradjati. Zato ka

živemo. Gda sem mali bejo, sem spoj nej brodo, ka dja ostanem doma. Dostakrat, gda ne morem spati, mi namisli pride, prvin je kak lopau bilau, gda je pri vsikšom rami dosta mlajšov bilau, pet, šest pa še več. Srmastvo

Djeleni že notra v dvorišče ojdijo

s cukrom palinko zapraviš, zato pa mora bola sad zrejli biti. Ranč tak fejest skrb trbej meti na tau tō, gda sadje začne vreti, gda vōzavre, te tak včasim bečko dola trbej zaprejt, če nej, te kiselo grata.

- Vas je tjelko bilau doma?

»Nas je bilau devet, šest bra-

je bilau, dola trbelo davati rosagi, porcije so bile, pa itak bilau mlajšov pa bola veselo so živeli kak zdaj. Zdaj, gda je že dosta bola lakejši žitek, gda te pomagajo, če maš mlajše, deset miliaun dobiš, če maš tri pa zidati šteš, pa še etak nejga. Itak tau pra-

Gda je Zoli prvo spauved emo je ešče dosta mlajšov bilau v vesi

tov pa tri sestre.

- Vsi so z daumi odišli, samo vi ste ostali doma.

»En brat pa sestra sta v Meriko odišla, en brat v Švajc, eden v Mosonmagyaróvár, en je v Varaši bejo, tōj v vesi en brat mrau, tak ka zdaj že samo v Švajci brat, v Meriki ena sestra pa v vesi še trdjé

vijo, ka mlajši dosta koštajo, depa tau je nej tau, bola zato, ka neštjejo se z mlajši spravlati. Etak so fraj pa leko dejo ta, kama štejo. Zdaj je tak, ka namesto mali mlajšov, se z malimi pisauvi po pauti šetajo. Tak ka cejli svejt se je goraobrnó.

Karči Holec

PARPOVEJSTI OD STARI SLOVANOV

V zadnjem šetanju od inda es do gnešnji časov smo od toga parpovejdali, kama vse so se naši stari Slavi naselili. Ka malo bole mo tau razmeli, poglednimo na zemljevid, kak je tau vögleдалo.

Na taum kejpi leko vidimo, ka naši stari so skur dvakrat vekši teritorij naselili, kak ga gnešnja Slovenija ma. Tau nam od toga tō pripovejda, ka je v zgodovini zvekšoga tak bilau. Eden narod je nej vcejlak na tistoj zemlej ostano, kak se je najprva naselo. Na zemlej, na steroj so živeli, so svojo kulturo, svoje vörvanje tadale živeli, se z drugimi lüstvami ali narodi mejšali. Kak vsi drugi so naši stari tō nej v samo enoga boga vörvali, gnes bi se prajlo, ka so pogange bili.

Vörvanja

Pri vsej vöraj se zvekšoga prvo pitanje postavlja, od kejc je té svejt, kak je grato, kak se je vsevküper začnilo. Pa pri Slavaj nikak ovak nej bilau. Je pa neka drugo, krščanstvo ma iz židovskega vörvanja vse nut v knigaj napisano. Pri naši prednikaj takše nej bilau. Zaprav leko, ka je nin nut napisano bilau, depa zagnauk se od toga nika ne vej. Vse, ka je za njimi ostanolo, je od lamp do lamp šlau, tau je njivo včenjé bilau. Se je pa skauzi čas dosta toga zgibilo. Gnes samo eške leko iškemo, če nin v kakšnoj tradiciji tau eške živé. Pa si poglednimo, kak aj bi po naši stari té svejt grato, se naraudo ali če škete, se

stvauro. Prva takša parpovejst od vsevišešnjoga boga guči: »*Nin je nika*

nej bilau. Samo baug pa trno vraučé je bilau. Baugi je doj po čeli začnilo tečti pa tista prva njegva kapla, iz nje se je svejt stvauro.« Druga »varianta« nam ovak stvarjenje dojdava: »*Nika je nej bilau, samo velka voda, gnes njoj maurdje pravimo. Pa varučé je bilau, Baug se škeu rasladiti, nut v maurdje se je pogorozno. Gda je vö prišo, za nojetom eno zrno pejska njemi ostanolo. Doj njemi tau zrno pejska spadnolo, iz toga je svejt grato.*«

Bog, Baug, Bogh ...

Menje za njega, za boga se iz tisti davni časov pa do gnes neje dosta vöminilo. Lingvisti pravijo, ka tau menje vküper z drugimi ojdi. Depa te krajine so trno daleč kraj od naši. Po perzijsko se njemi

Bagha pravi, po staroindijsko pa Bhaga. Obauje znamenüje srečo, bogast-

rabščini živé. Malo ovak živé, depa dun še živé.

vo, vse tisto dobro, ka vö iz zemle pride. Boga so razmili kak gospodara, steri dava. Malo se pri rejči gospodar stavimo. Iz dvej talov je vküper djana; prva rejč je gospod, druga pa dar. Iz toga baukše leko razmejmo, zakoj je baug gospo-dar. Depa iz vsega napisanoga, ka se od vörvanja naši poganski prednikov leko najde, so nej samo enoga boga meli. Zaprav, v več bogauv so vörvali. Je bil najprva samo eden stvarnik, eden gospo-dar pa so po tejn tisti drugi se iz njivi glav narodili? Tau je pijtanje, na stero za gvušno nika ne moremo povedati. Zatau de baukše, ka mo od tisti parpovejdali, za stere vejmo, ka so v nji vörvali. V našoj slovenskoj, slavskoj mitologiji je najviše tisti stau, steri eške gnesden v po-

Perun, Perün

Perun je velki baug biu. Tak velki, ka se skrak Rabe eške gnesden vej prajti: »Perün aj v me tresne!« ali pa »Perüna tvojska!« Ja, tau je iz tisti časov ostanolo, gda se je vörvalo, ka Perün zmejs med drugim strejle (bliske) na nebi tō dela. V češkoj, ukrajinskoj pa beloruskoj rejči perun eške gnesden strejla znamenüje. Njegvo menje, tak znauva lingvisti, znamenüje »tisti, steri vdari«. Ovak pa je Perun eške vsefele drugo delo, zaprav je dosta drugoga v sebi emo, v sebi noso. Biu je baug prsejganja tō. Pa če znauva v Porabje poglednemo, se s tejm srečamo: »Aj Perün v me tresne, če je tau nej istina!« Tau nam znauva od toga pripovejda, kak je v našoj porabskoj rejči dosta tistoga najbole

staroga ostanolo. Té naš baug strejle pa grmlance je biu eške baug deža, plodnosti pa kmetijstva. Njemi, kak vsem drugim baugom, so dare nosili. Kokauta so njemi v dar zarezali, za kakši vekši svejtek ali priliko bika pa medveda tō leko. Nisterni se k tomi nagibajo, ka aj bi njemi človeka v dar tō bujli. Kakoli je že bilau, dar je Perün mogo dobiti, ka de dober pauv, ka de bogata žetev, ka nedo lačni nej lidge pa nej živina. Vejmo, ka se leko zgodi, če njemi dar nejsa nesli. Leko velka süča grata, leko pa dež ne enja z neba na zemlau iti, do povaudni pride, voda leko njive pa paula na nikoj deje. Je pa pri naši stari Slovanaj, stari Slavaj eške neka interesantno. Krščanstvo je lidi bougaboječé delalo. Slavi so se Peruna pa drugi bogauv bodjali, so ji poštuvali, depa korili so se tō z njimi, če ji je steri trno svado. Če malo bole v šali povejmo, s svojimi bogovami so meli nekše féle demokratično življenje. Leko bi steri tak povedo: »Perün, dva kokauta sam ti zarezao, v dar dau. Zdaj pa pogledni, ka mi delaš! Je ta strejla ranč v té moj velki, lejpi rast nut včesniti mogla, ha? Ka do zdaj moje svinje géle, ka več žaloda nede? Cejlo eno leto ti več nika za dar ne zakolem.« Leko ka se je stoj z njim tak korii ali pa kak ovak tō. Od Perüna bi leko eške vsefele tadale pripovejdali, na tau pa de trbelo počakati, kda nauve novine Porabje vöpridejo.

Miki Roš

Simon Jenko: Tilka (2)

II. Tilkina postela je bila na trnok romantičnom mesti. Na ednoj strani so se zdigavale ritonje kak bregauvge prauti nébi, štero je bilau slamatno in brezi zvezd; de je pa nej bilau tak mrtvo kak našo, liki je šomatanje vsikdar na znanje davalo, ka na tom mesti matere nature eške ništerne druge stvarine tō živéjo; na drugoj strani postele je stena z deské skrb mejla na tau, ka bi vōter furt leko vōminiu luft v spalnici in ka je Tilka zrankoma eške na posteli leko paso svoj pogled nad suncom, štero je stanjūvalo. Pod njim, kak liki v dalečnjój globočini, je rogato šejkin zvonec, šteroga slatka muzika ga je kak nejvidni dūh vlejkla k spanji. Tau mesto je Tilko zvalo k počinki, un pa se ma je pomalek približavo, dojseu na postelo, se z obōma raukama primlo za kolena, je nutpotežno in zamišleni gledoj prejk lūknje v stenej v tūjo nauč, ki je sama tō preštelavsa njegva čutenja na obrazi, vej je pa s stau in stau svejklimi očami kukivala na njega prejk tiste lūknje, o šteroj smo že prva pripovedjali. Če bi se smejlo sauditi od zvūna, bi se smejlo povōdati, ka med stau mislimi, štere so se kak mlade mačke lovile v glavej Tilke, je eške edna nej glavna gratala. Trnok šurko oprejte oči ranč edno miseu ne odeberéjo, liki samo tak plavajo; glava pa vuja, kak liki bi se bodjala, ka go oblada kakša nelūba miseu. Z lamp se čūje glas, šteri je v vsej gezikaj tau, ka naši gramatičari »medmet« zovéjo, ga pa je eške eden od nji nej mogo djenau dojspisati, vej je pa nej »a« in nej »e«.

En dugši čas Tilka tak sedi, končno pa, kak bi ga naglo napadno čemér, potegne svojo bundo prejk glavé in tak legne na postelo, ka

začnejo deské pod njim škrpitati. Človōki misli vujdavajo prejk oči in lamp,

nej samo prejk lamp; zatok pravi zamišlenec med špekolejranjom očam in vūjam krajzeme mauč, zavolo toga, ka bi pozabile svoje dužnosti, če rejsan so oprejte. Tak Tilka zdaj z zaprejtimi dverami začne vrteti miseu o nauvoj spremembi, štera prtí, ka pokople njegvo dozdajšnje življenje. Za svetostino drži, ka majo oča prav, ka je un že pri cejlój pameti in ka ma drugo ne fali do pravoga moškoga, kak liki ka se oženi. Žmetno ma je, ka si ne more zamisliti, kak od zvūna vōgleda, vej je pa že dosta vodé dojsteklo od časa, gda je od slejdnjim vūdo svoj obraz v gledali. Nogé, štere so ga rejšile od sodačije, ma pridejo na miseu, in oprvim se prestraši, ka bi leko té nebeski dar donk napravo malo nevole. Za en malo pozabi nelūbo miseu o nogaj, v glavej se poda na paut in go začne dojspisati: drejkt prejk gra-

čenka 'mo se paščo, ka pri-dem ozajek za vesjauv, tam pa pri ogradaj brž priletim

na konec vesnice. Ka bi ga nekaj vūdo, tau ne dopisti, eške menje pa, ka bi štoj gučo ž njim. Če bi nekaj odo po potaj, štere pelajo z vési na paula, se med mislimi skrije za bližanjov šečov in počaka, ka tisti nelūbi pautnik premine.

Na gnauk samo prejskaučiči cejlo paut od domanjoga rama do sausadne vesi in brodi, ka je že pred ižov Pahovca. Srcé ma začne bole brž biti in kak liki bi se bojo čūti njegvo vdardjanje, se začne oblekavati v bundo in se obrné na svojo drugo stran. Tūoma zdaj primle klūko in, po njegovom mišlenji, oča Pahovec sedijo na kiklej stola, kak je biu včeni videti svojoga očo. Za tau se močno odlauči, ka ma zaželej dober zranek, gda nut fūžo staupi, depa dale gučati, tau je nej tak léko delo! Ka bi prej dale gučo, tau ga tak fejst stiskava, kak liki bi že pred Pahovcom stau in bi

nej znau, ka aj blekne; mrzeu švic se ma prikradne na čelo. Samo tak začniti: »Ge sem prišo, ka bi vas pito –«, s tejm bi malo preveč globko zaorau; »Oča so me poslali, ka bi –« in pá kak ošpotan osmice vkūpstisne, ka je tau tō preveč drejktno; »Ge sem zdaj v najbaukši lejtaj in pri pameti –«, de se ma pa vidi, ka 'de se Pahovec čūdivo, zatok takše féle guče tō taliči. Po dugom premišlavanji se končno odlauči, ka pri tom veukom deli prosi očo za tanač.

Od vaugledi do ženitve je preci duga paut, depa v glavej go človek leko preskaučiči brezi straja, ka si vōožmekne nogé. Pred očami Tilke se iža napuni s svetešnje naravnanimi gostūvanjčarami, štere lepau v redej posadi za stolom. Eške prva je v glavej dau postaviti dve nauvi glažojni v okno, gde je biu do tega mau zakeldjeni papér; zadnje okno za dverami, štero je bilau nutzaklajeno vsikdar, kak je samo nazajpono, je tō opominalo na njegvo že pozableno dužnost in ga je vanej pod stenauf brēmena tak krajdjau, ka leko sveklina nauvo oprejšto paut najde. Ram je tak v red vzeti, Tilka pa na vrnjom konci stola, od kéc vidi v prékleti mater, ki si s fōrtokom brišejo vraučo lice; pred njim pa se sto rūši pod sklejcami, v šteraj je več žlic kak pa lūstva kauli stola. Oča staršina malo pažlavo rejšejo tūčen falat mesa, tak ka se sala na lesenom talejri trausi, Tilki pa se začnejo cediti sline.

V etom megnenji že sedijo goslarge naprauti peči pri razklajenom okni in v mali kraugaj, kakše zapovedava drauvna iža, se sūčejo plesci. Tilka má srečo, ka ga niške ne vidi, vej bi pa na pamet vzeli, ka ma lica redeča grtūjejo in se oči kak prestrašene na bole šurke opérajō,

vej pa ne zna plesati! Ta nemila miseu ga brž povrne na paule. Šejko má odvezano pred sebov, daleč okauli ga niške ne vidi. Što bi se sramūvo včiniti, ka Tilka včini? Telko se ovak pokisi, ka bi se znau sūkati; samo tau ma odi po glavej, gda 'de trbōlo tackati s petami; ka bi se tau navčo, začne fūčkati melodijo poznane pesmi in skače po njenom takti; depa kak se prestraši, gda rejsan čūje fūčkanje, štero ma je zavolo preveč žive fantazije vujšlo, in gda nauga, mesto méke trave, spod bunde na trdi deskaj zrogače!

Rogatanje ga pá cejlak povrne k njegvoj veukoj nevoli, vej pa v posteli, gda človek malo drema, se vse žmečave tak na léki preskaučijo; gda pa pamet znauvič primle za cūgle, nas vrnau čez najvišše bregé najbolje pomalek pela. Djenau tau je včiniła pri Tilki. Sam pred sebov se sramūje dozdajšnji misli, in če bi znau, ka so nekajoma poznane, bi ga vse svoje žive dni vōkraužo.

Natura se je že čemerila, ka je njena pravica nicoj tak povōdano mauč zgibila; kelkokrat ga proba spraviti k spanji, telkokrat se un znauvič prestrašeno strausi in pride k sebi; od slejdnjim pa mérno djemanje sape Tilke donk na znanje dá, što je gvino.

Vrnau se ma senja, ka je nogau naslono k stoli, punoma z gesti, kauli šteroga je sejdlo vnaugo njemi cejlak nej poznani lūdi. Sto se nagne, sklejce pa se začnejo potačkati ž nje. Gda mati tau vidijo, s cejlím gutom zakrčijo: »Tilka!« Prestrašeni Tilka gorskauči, pa materni glas eške te tō čūje, gda se zbidi. Dén se je začno, zovéjo ga, staniti trbej ...

(se nadaljuje)

na domanjo rejč obrno:

-dm-

ilustracija:

Marija Kozar

SPORED SLOVENSkih TELEVIZIJSKIH PROGRAMOV

**OD 22. OKTOBRA
DO 28. OKTOBRA**

PETEK, 22.10.2021, I. spored TVS

6.20 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.10 Ugriznimo znanost, Udomačevanje rastlin, oddaja o znanosti, 10.55 Presenečenje, kratki igrani film iz Slovenije, 11.10 Nur, kratki igrani film iz Slovenije, 11.30 Vem!, kviz, 12.00 Globus, 12.30 Točka preloma, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Otroci Sredozemlja, Črna gora, 14.40 Prislunhimo tišini, Mednarodni dan gluhih, izobraževalno-svetovalna oddaja, 15.10 Mostovi - Hidak, magazinska informativna oddaja, 15.50 Otroški program, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Alpe-Donava-Jadran, 17.55 Duhovni utrip, 18.10 Bacek Jon, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 18.57 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 V petek zvečer, 21.25 Na lepše, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.10 Kinoteka: Nevidni človek, ameriški film, 0.25 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.55 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.50 Napovedujemo

PETEK, 22.10.2021, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 9.25 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja, 10.05 Dobro jutro, 12.45 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja, 13.30 Pesmi naše mladosti, koncert Prifarskih muzikantov s prijatelji, 15.45 Za Prekmurje gre! dokumentarna oddaja, 16.45 Športna gimnastika - svetovno prvenstvo, 20.05 Božja milost, francosko-belgijski film, 22.25 Zver je še zmeraj živa, bolgarski dokumentarni film, 0.00 Zadnja beseda! 1.50 Info kanal

SOBOTA, 23.10.2021, I. spored TVS

6.10 Kultura, Odmevi, 7.00 Otroški program, 11.35 Tarča, 12.40 NaGlas! 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja, 14.05 Podjetno naprej, Šampinjoni Smuk, gojenje in prodaja gob, 15.10 Popoln planet, koprodukcijska dokumentarna serija, 16.00 Naš vsakdanji kruhek, Dve muhi na en mah, slovenska nanizanka, 16.30 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Ambienti, 17.50 Zadnja beseda! 18.35 Ozare, 18.40 Kuhar Štef, risanka, 18.57 Dnevnik, Sobotni Dnevnikov izbor, Utrip, Šport, Vreme, 20.00 Joker, kviz, 20.55 Kaj dogaja? 21.25 Preko trupel, britanska nadaljevanka, 22.30 Poročila, Šport, Vreme, 22.50 Sedmi pečat: Nočne ptice, ameriški film, 0.50 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.15 Dnevnik, Sobotni Dnevnikov izbor, Utrip, Šport, Vreme, 2.10 Napovedujemo

SOBOTA, 23.10.2021, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 7.00 Najboljše jutro, 8.00 Spomini, 11.20 Princ na belem konju, družinska nadaljevanka, 14.35 Športna gimnastika - svetovno prvenstvo, finali na posameznih orodjih, 17.30 Avtomobilnost, 18.00 Zgodba Ljubljanskega maratona, dokumentarni film, 20.05 Filmske zvezde ne umirajo v Liverpoolu, britanski film, 21.55 Zvezdana, Zapri usta, 22.50 Orlek 30 let - živel rokenrol, 1.15 Info kanal

NEDELJA, 24.10.2021, I. spored TVS

7.00 Otroški program, 10.25 Špasi učitelj, nizozemska otroška nanizanka, 10.55 TV-izložba, 11.15 Ozare, 11.20 Obzorja duha, O tem, kar sva slišala! 11.55 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja, 12.40 Kuhinja naših non dediščina solin, Vloga človeka v solinah - sipe na belo, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 V petek zvečer, 14.50 Na lepše, 15.20 Kralja Mulberryjeve ulice, južnoafriški film, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Vikend paket, 18.00 Družina Jazbečjak, risanka, 18.57 Dnevnik, Politično s Tanjo Gobec, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 20.00 Umori na podeželju (XXII.), britanska nadaljevanka, 21.40 Z Mišo, 22.30 Poročila, Šport,

Vreme, 22.55 Pesmi zatiranja, danski dokumentarni film, 0.25 Za lahko noč: Oda Ireni (Katrin Matjaž Mrak, Policijski orkester in Boštjan Dimnik), 0.40 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.05 Dnevnik, Politično s Tanjo Gobec, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 1.55 Napovedujemo

NEDELJA, 24.10.2021, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 6.50 Duhovni utrip, 7.05 Koda, 7.35 Ugriznimo znanost, Udomačevanje rastlin, oddaja o znanosti, 8.05 Glasbena matineja: Koroška poje 2021 - Pesem nas povezuje, 9.10 Ambienti, 11.20 Zgodbe iz školjke, Ribič Pepe: Kaj z domačo nalogo, mozaična oddaja za otroke, 11.45 Princ na belem konju, družinska nadaljevanka, 14.45 Športna gimnastika - svetovno prvenstvo, finali na posameznih orodjih, 17.15 Rotartov ali Padenikov šum, dokumentarna oddaja, 17.55 Odpotovanja, Brazilija: juha iz piraj, potopis, 18.50 Košarka - liga ABA, Cedevita Olimpija: Budućnost, 20.40 Žrebanje Lota, 20.50 Popoln planet, Vreme, koprodukcijska dokumentarna serija, 21.45 Krvava dežela, britanska nadaljevanka, 22.50 Vikend paket, 0.15 Zvezdana, Zapri usta, 1.05 Kaj dogaja? 2.35 Info kanal

PONEDELJEK, 25.10.2021, I. spored TVS

6.30 Utrip, Zrcalo tedna, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 9.05 Otroški program, 10.50 Binti, belgijski film, 12.20 Vem!, kviz, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Otroci Sredozemlja, Grčija, 14.30 S-prehodi, 15.15 Dober dan, Koroška, 15.55 Otroški program, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Podjetno naprej, 18.00 Simon, risanka, 18.05 Zmedi gre v Zakajzato, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 18.57 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.55 Hrepenenje naroda, igrano-dokumentarni film, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.50 Umetnost igre, To noč sem jo videl, 23.30 Glasbeni večer: Orkester Slovenske filharmonije in Bruno Weil (W. A. Mozart, L. van Beethoven), 0.20 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.45 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.40 Napovedujem

PONEDELJEK, 25.10.2021, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 10.20 Dobro jutro, 12.20 Obzorja duha, O tem, kar sva slišala! 13.00 Prislunhimo tišini, Zanimivi poklici gluhih, izobraževalno-svetovalna oddaja, 13.30 Z Mišo, 14.15 Zadnja beseda! 15.20 Na lepše, 15.50 Tarok zgodovina, dokumentarni film, 16.50 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.45 Kuhinja naših non dediščina solin, Vloga človeka v solinah - sipe na belo, 18.00 Presihajoče jezero: skrivnostne vodnepoti, dokumentarni film, 20.00 Odpotovanja, Brazilija: po vodi, potopis, 20.50 Dediščina Evrope: Božena, češka nadaljevanka, 22.30 Podjetno naprej, 23.05 Zgodovina ruske hrane, ruska dokumentarna serija, 23.35 Zahtevam most, pripada mi! kratki igrani film, 1.15 Info kanal

TOREK, 26.10.2021, I. spored TVS

6.20 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 9.05 Otroški program, 11.00 Sova in miška, nizozemski film, 12.20 Vem!, kviz, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Otroci Sredozemlja, Hrvaška, 14.40 Duhovni utrip, 15.15 Potepanja - Barangolások, 15.45 Otroški program, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Koda, 18.00 Tib in Tamtam, risanka, 18.10 Bacek Jon, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 18.57 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Volk je, volk je! danska nadaljevanka, 20.55 Sledi tisočletij: Dediščina Deželnega muzeja v Ljubljani, dokumentarna oddaja, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.10 Spomini, Ivan Bevk, 1.05 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.30 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.25 Napovedujemo

TOREK, 26.10.2021, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 10.00 Dobro jutro, 12.00 Umetnost igre, To noč sem jo videl, 12.45 Alpe-Donava-Jadran, 13.30 Dosje, Igra - pred obzidjem Evrope, 14.30 Avtomobilnost,

15.00 Gnezda in katedrale, portret Milana Dekleve, 16.05 Kaj dogaja? 16.40 Joker, kviz, 17.55 Mož, ki je dal provinci mesto - Feri Novak, dokumentarni portret, 20.05 Temna stran razkošja, francoska dokumentarna oddaja, 21.00 Leta in leta, britanska nadaljevanka, 22.10 NaGlas! 22.30 Pred vrati pekla, Rusija - ujeti v homofobiji, španska dokumentarna oddaja, 0.30 Info kanal

SREDA, 27.10.2021, I. spored TVS

6.20 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 9.05 Otroški program, 12.20 Vem!, kviz, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Otroci Sredozemlja, Italija, 14.40 Osmi dan, 15.15 Rojaki, oddaja o zamejcih, 15.30 Mostovi - Hidak, magazinska informativna oddaja, 16.00 Male sive celice, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Tipično slovensko, Lipicanci, izobraževalno-dokumentarna oddaja, 17.50 50 knjig, ki so nas napisale, Anton Trstenjak: Hoja za človekom, 18.00 Bela in Sebastijan, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 18.57 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.05 Havel, češki film, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.50 Profil, 23.40 Tipično slovensko, Lipicanci, izobraževalno-dokumentarna oddaja, 0.15 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.40 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.35 Napovedujemo

SREDA, 27.10.2021, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 9.15 Dobro jutro, 11.15 Koda, 12.00 Ambienti, 12.50 Otroški in mladinski zbor RTV Slovenija, Ansambel Janeza Dovča in člani Simfoničnega orkestra RTV Slovenija, 14.20 Vikend paket, 16.00 Kino, ki je preveč videl: Od Ljubljanskega dvora skozi Slogo do Kinodvora, dokumentarni film, 17.15 Ritmična gimnastika - svetovno prvenstvo posameznice, finali, 19.50 Žrebanje Lota, 20.05 Frišno - Dan nove slovenske glasbe, 21.20 Moje mnenje, 22.10 Prevara (V.), ameriška nadaljevanka, 23.25 Slovenska Matica - 150 let dela za slovensko kulturo in znanost, dokumentarni film, 1.30 Info kanal

ČETRTEK, 28.10.2021, I. spored TVS

6.20 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 9.05 Otroški program, 10.50 Stekljena dežela, danski film, 12.20 Vem!, kviz, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Otroci Sredozemlja, Slovenija, 14.40 Slovenci v Italiji, 15.10 Brez meja - Határtalan, 15.40 TV-izložba, 16.00 Mulčki, risanka, 16.05 Krompir, razvedrilna oddaja za mlade, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Ugriznimo znanost, Most na Pelješac, oddaja o znanosti, 17.55 Na kratko, Permakultura, 18.05 Reaktivčki, Eifflov stolp v Parizu, Francija, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 18.57 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Dosje: Staranje v vrtincu sistema, 20.55 Staranje: Slovenija na preizkušnji, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.50 Osmi dan, 23.35 Dediščina Evrope: Božena, češka nadaljevanka, 1.20 Ugriznimo znanost, Most na Pelješac, oddaja o znanosti, 1.45 Dnevnik Slovencev v Italiji, 2.10 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 3.05 Napovedujemo

ČETRTEK, 28.10.2021, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 9.15 Dobro jutro, 11.15 Tipično slovensko, Lipicanci, izobraževalno-dokumentarna oddaja, 12.00 Moje mnenje, 12.50 Idealisti: Ob 60-letnici dramske tvornosti na Televiziji Slovenija, dokumentarni film, 14.00 Profil, 14.40 V petek zvečer, 16.20 Pater Stanislav Škrabec - Oče slovenske fonetike, dokumentarni film, 17.20 Ritmična gimnastika - svetovno prvenstvo posameznice, finali, 20.05 Propaganda - oblikovanje soglasja francoska dokumentarna oddaja, 21.00 Avtomobilnost, 21.30 Ambienti, 22.00 Irena Grafenauer, Mate Bekavac in Simfonični orkester RTV Slovenija (W. A. Mozart), 22.40 Slovenska jazz scena: Ratko Divjak in Big Band RTV Slovenija, 0.30 Info kanal

TEMATSKI JAVNI PROMOCIJSKI DOGODEK NA GORNJEM SENIKU V HIŠI JABOLK

Razvojna agencija Slovenska krajina kot partner projekta ETHOS LAND – SIHU190
Vzpostavitev mreže družbeno odgovornih turističnih ponudnikov, ki se financira iz
Programa Sodelovanja INTERREG V-A Slovenija-Madžarska, vas vabi

22. oktobra 2021 od 13. ure naprej

**v Hišo Jabolk na Gornji Senik
na tematski javni promocijski dogodek projekta.**

V okviru dogodka se bomo seznanili s pripravo in peko tradicionalnega domačega kruha iz krušne peči; obiskali bomo lokalnega predelovalca, kjer si bomo ogledali kmetijo in okušali njegove produkte; na koncu pa si bomo na rokodelski delavnici naredili jesenski venček za vhodna vrata.

VLJUDNO VABLJENI!

Blagoslovitev obnovljenega župnišča

V lepem sončnem vremenu so v nedeljo (17. oktobra) popoldne v Števanovcih pripravili slovesnost od dokončanju prvega dela obnove tamkajšnjega župnišča. Slavnostni govor je imel državni sekretar odgovoren za narodnostne in

verske zadeve Miklós Soltész. S pomočjo 20 milijonov forintov, ki jih je zagotovila madžarska vlada, je podjetje BRIAN & BRIAN letos obnovilo streho in fasado ter zamenjalo okna in vrata župnišča. Pred slovesnostjo je bila v cerkvi svetega

Štefana Hardinga slovesna maša, ki jo je vodil generalni vikar škofijskega ordinarija István Császár. Pri maši je sodeloval tudi cerkveni zbor ZSM iz Števanovcev. Več v naslednji številki Porabja.

Tekst in fotografija: Silva Eöry

V naš vrtec je prišla jesen

Slikarka

Vsako leto isti čas pride v našo malo vas slikarka, znana dobra vsem, ime ji je gospa Jesen. Rumeno, rdeče in rjavono nam poslika vso naravo. Ostane vedno le do zime - tedaj se poslovi in mine (Sabina Mali).

Izpod rok otrok nastajajo majhni in veliki ježki. Vrtec Gornji Senik

Z učenjem slovenskega jezika smo se podali v raziskovanje prelepe jeseni in njenih čudovitih darov. Seznanili smo se z jesenskimi barvami, gozdom v jeseni, poljskimi pridelki, sadjem in

S prstki slikamo jesensko grozdje. Vrtec Števanovci

zelenjavo. Nekatere smo prinesli v vrtec ter jih okušali. Tople, sončne jesenske dni smo izkoristili tudi za sprehode in igro na prostem. Opazovali smo drevesa, nabirali pisano listje, si ogledovali

Izdelala sem priručnega ježka. Vrtec Gornji Senik

Pomagal sem babici pri vlaganju zelenjave. Vrtec Gornji Senik

vali jesenske plodove na drevesih, poljih in vrtovih ter jih tudi poimenovali. Vse to pa sta spremljali otroška radost in sproščenost.

Napisala in fotografirala: Andreja Serdt Maučec

Porabje

TEDNIK
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Založnik:
Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika:
Andrea Kovács

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov založnika in uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062

Tisk:
TISKARNA DIGITALNI TISK D.O.O.
Lendavska 1; 9000 Murska
Sobota; Slovenija

Časopis podpirajo: Državna slovenska samouprava, Urad predsednika vlade, oddelek za narodnosti, Zveza Slovencev na Madžarskem in Urad vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.
Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR ali 52 USD.
Številka bančnega računa: HU75 11747068 20019127 00000000.
SWIFT koda: OTPVHUHB